B.J.

Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 19 października 1933 r. 146. 147

T r e ś ć n u m e r u:

-----ooo-----

ŁOTWA. 1. Łotewskie ograniczenia walutowe a rokowania z Litwą. "Socjaldemokratas"Nr.234. Rokowania handlowe między Litwą a Łotwą zostały przerwane bez osiągnięcia rezultatów. Delegacja litewska powróciła do Kowna. Pomiędzy obu delegacjami zachodziła ogromna różnica zdań co do restrykcyj walutowych i spisu towarów uprzywilejowanych. Litwa nie chce zezwolić na import łotewskich wyrobów z gumy i metalu, natomiast żąda ze swej strony umożliwienia importu do Łotwy litewskich produktów rolnych,a jednocześnie złagodzenia resktrykcyj walutowych. Dla Łotwy jest to do nie przyjęcia. Termin podjęcia przerwanych rokowyń nie jest wiadomy

2. Łotwa a głosowanie estońskie. "Siegodnia" Nr.288. Głosowanie za zmianą konstytucji w Estonji budzi na Łotwie duże zainteresowanie. Szereg działaczy politycznych na Łotwie wypowiedziało się w sprawie estońskiego referendum Naogół przeważa na Łotwie zdanie,że Estonja wprowadza u siebie nie faszyzm, lecz tylko demokrację, opartą o mocne podstawy.

3. Niemcy łotewscy a wybory do Reichstagu. "Siegodnia" Nr.258. W związku z mającemi się odbyć dn. 12 listopada w Niemczech wyborami do Reichstagu, zorganizowana będzie podróż,przebywających w Łotwie Niemców,do Tylży, w celu wzięcia przez nich udziału w głosowaniu. W związku z tą podróżą społeczeństwo łotewskie uważa, że należy na to reagować. Niedopuszczalne jest bowiem, by ludzie,którzy spożywają chleb łotewski, popierali wrogi Łotwie hitleryzm.

4. Z życia frakcji niemieckiej w sejmie łotewskim. "Siegodnia" Nr.288. W związku z poważną chorobą dwóch najbardziej wpływowych przedstawicieli frakcji niemieckiej w sejmie łotewskim dr.Schiemanna i barona Firksa staje się aktualna kwestja zastąpienia ich kandydatami na posłów figurującymi na liście frankcji niemieckiej. Kandydatami tymi są: Keller i Stegmann.

5. Łotewsko-litewskie rokowania w ujęciu "Socjaldemokratsa". "Socjaldemokrats" Nr.234. / z X.1933 r./: Łotewsko-litewskie rokowania handlowe zostały przerwane bez osiągnięcia realnych wyników. Największe różnice zdań zachodziły w sprawie ograniczeń walutowych i listy towarów uprzywilejowanych. Litwa domagała się zniesienia dla siebie tych ograniczeń a przytem nie chciała wpuścić łotewskich wyrobów gumowych i metalowych, a ze swej strony żądała zezwolenia na import do Łotwy litewskich produktów rolnych. Dla Łotwy te żądania były nie do przyjęcia. Obecnie trudno określić kiedy rokowania zostaną podjęte.

6. U k ł a d y k u p c ó w ł o t e w s k i c h i p o l s k i c h. "Latvis" / z dn.18.X.1933 r./: Dn.17 października do Rygi przybyli z Polski senator Evert i dyr.Czedniakowski dla prowadzenia bezpośrednich rokowań z łotewskiemi sferami gospodarczemi. Rokowania te dotyczyć mają nawiązania między Łotwą a Polską normalnych stosunków handlowych.

7. P o s t u l a t y L e t g a l c z y k ó w. "Jaunakas Zinas" Nr.233.: Na posiedzeniu Komitetu Centralnego partji chrześcijan letgalskich uchwalono żądać niezwłocznie budowy cukrowni w Rzerzycy. stanowiska min.Oświaty i wyznaczania nauczycieli religji z-pośród kandydatów przedstawianych przez odpowiednie organizacje religijne.

8. L i t e r a c i ł o t e w s c y a r e s t r y k c j e p r a s o w e. Prasa łotewska / z dn.15.X.1933 r./: Związek pisarzy i literatów łotewskich uchwalił zgłosić protest przeciwko ograniczeniom prasowym. Protest ma być przesłany na ręce premjera Blodnieksa.

9. R u c h t u r y s t y c z n y n a Ł o t w i e. "Pehdeja Brihdi" Nr.231. W r.1932 bawiło na Łotwie 60.441 turystów-obcokrajowców, w tej liczbie 18.457 obywateli litewskich.

10. S p r a w a z w i ą z k u b a ł t y c k i e g o. Dn.12-go października wygłosił działacz łotewski inż.Paegle odczyt na temat związku państw bałtyckich. W odczycie tym przedstawił prelegent dzieje walk o niepodległość Łotwy, Litwy i Estonji, oraz zarysował próby stworzenia związku bałtyckiego. Na zakończenie odczytu oświadczył inż.Paegle, że państwa bałtyckie wcześniej, czy później staną się objektem handlu, pomiędzy wielkiemi mocarstwami, o ile tylko nie dojdą między sobą do porozumienia. Państwa bałtyckie według inż. Paegla nie powinne zapominać, że związek bałtycki jest podstawą niepodległości tych państw.

ESTONJA. 1. D o k o ł a r e f e r e n d u m w s p r a w i e z m i a n y k o n s t y t u c j i. "Siegodnia" Nr.288. Dnia 16-go października zakończyło się w Estonji głosowanie w sprawie zmiany konstytucji.Dotychczas za projektem zmiany konstytucji wypowiedziało się ok.417 tysięcy głosów, zaś przeciwko - 160 tys. głosów. W ten sposób związek uczestników wojny niepodległościowej odniósł walne zwycięstwo.

W myśl projektu zmiany konstytucji, Zgromadzenie Narodowe jest obowiązane w ciągu 99 dni, licząc od dnia przyjęcia zmienionej konstytucji drogą referendum, przeprowadzić ustawy niezbędne dla wprowadzenia konstytucji w życie. Nowe wybory do Zgromadzenia Narodowego, które się będzie składało z 50-ciu członków, jak również naczelnika państwa winne być dokonane nie później, niż w ciągu 100 dni, licząc od dnia wejścia w życie zmienionej konstytucji. Naczelnika państwa, którego zakres władzy jest według nowej konstytucji nader obszerny, wybiera się na 5 lat.

"Siegodnia" ocenia wyniki referendum estońskiego jako fakt o wielkiem znaczeniu politycznem. Fakt ten ilustruje, zdaniem "Siegodnia", estońskie nastroje istniejące zresztą poza granicami Estonji, a wyrażające się w niezadowoleniu z obecnego systemu parlamentaryzmu partyjnego i wiary w mocną władzę. Wprawdzie program Związku uczestników wojny o niepodległość nie zawiera jakichś określonych projektów, w każdym razie jednak okazał się popularny, ze względu na wysuwane hasła walki z partyjnictwem i szerokich pełnomocnictw dla prezydenta.

W wyniku ankiety urządzonej przez "Siegodnia" wśród estońskich działaczy państwowych przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Ejnbund oświadczył, że naród estoński postąpił rozumnie oddając swe głosy za projektem zmiany konstytucji. Były wódz naczelny armji estońskiej generał Lajdoner oświadczył, że projekt zmiany konstytucji nie wprowadza żadnej dyktatury a będzie jedynie sprzyjał konsolidacji państwa estońskiego. Leader Związku uczestników wojny o niepodległość wyraził się, że związek składa się ze szczerych demokratów, zaś z faszyzmem i hitleryzmem nie ma i nie miał nic wspólnego.-